СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 195. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 21 серпня, 1934. — VOL. XLII. No. 195. Jersey City, N. J., Tuesday, August 21, 1934. THREE CENTS.

УМЕР СПІКЕР РЕЙНІ

БУВ ЧЛЕНОМ КОНҐРЕСУ ВІД 1902 РОКУ З ОДНОЮ ЛИШЕ ПЕРЕРВОЮ. ХОРУВАВ НЕДОВГО.

СЕЙНТ ЛЮІС. — Тут після короткої хвороби вмер предсідник палати послів, Генрі Т. Рейні. Покійний спікер (промовець) умер на передодні своїх 74-літних роковин життя. Перший раз Рейні був вибраний до конґресу в 1902 році. Від того часу він усе був членом конґресу, крім часу від 1920 по 1922 рік, коли підчас виборів президента Гардінґа демократи потерпіли поразку в стейті Ілінойс.

Предсідником палати послів Рейні був вибраний у березні 1933 року. Це була достойна нагорода за його довголітню активну діяльність у конґресі. Сам він був сином фармера зі стейту Ілінойс і ввесь час уважав себе фармером, бо за політичною діяльністю крім фармерки покійний нічого не робив.

В колах демократичної партії вважають його смерть значною втратою, бо завдяки своїй тактиці й політичній стратеґії він умів примирити ріжні течії в партії, затримуючи тим її єдність. Рейні був сторонником торговлі з комуністичною Росією, а також усіми силами підпирав усі заходи адміністрації президента Рузвелта.

ПОСИЛЮЮТЬ БОРОТЬБУ З КОМУНІСТАМИ.

АТЛАНТІК СІТИ. — Президент Американської Федерації Праці заявив, що виконавчий комітет Федерації вирішив розпочати знову рішучу боротьбу з комуністами в робітничих юніях. Ґрін каже, що комуністи, після того, як кілька років тому їх повикидали з юній, тепер знову почали масово влазити до юній, щоб з середини старатися захопити юнії в свої руки.

Хоч покищо нема загрози, що комуністи вже є значною силою в юніях, виконавчий комітет уважає потрібним розпочати боротьбу з ними заздалегідь, щоби потім не шкодити юніям. Комуністи особливо активні тепер у юніях футрових робітників.

ПРОПАҐУЄ ЕКОНОМІЧНУ РАДУ.

РОКФОРД (Ілл.). — Секретар хліборобства Валас заявив на партійному мітинґу, що приходить час, коли в Злучених Державах треба зорґанізувати спеціяльну вищу економічну раду. Ця рада має працювати в межах конституції. На його думку, до ради повинні увійти представники від фармерів, робітників, банкирів і споживачів. Від уряду мають бути там представники лише для порад.

На думку секретаря Валаса, така рада зможе з успіхом унормувати економічне життя Злучених Держав і забезпечить права кождої ґрупи населення.

ПОЧНУТЬ СУДОВУ БОРОТЬБУ З КОМУНІСТАМИ.

САКРАМЕНТО (Кал.). — Прокуратор Мек Алістер заявив, що він буде домагатися віддання під суд усіх осіб, які активно пропаґують комунізм у Каліфорнії, або які допомагають комуністам матеріяльно. Всі такі особи мають судити за кримінальний синдикалізм.

В додатку до кінового артиста Какні прокуратор каже, що поліція має дані, що комуністам грошево допомагали також такі кінові артисти й артиски, як Наваро, Люп Велец, Долорес Дел Ріо. Про інших іще збирають додаткові відомости.

ФАНАТИЗМ БАТЬКІВ СПРИЧИНИВ СМЕРТЬ ДИТИНИ.

ЛОНҐВЮ (Тексас).—Тут померла від запалення легенів 4-літня дівчинка Арінґтон. Прокуратура притягає до відповідальности її батьків, які не звернулися за медичною допомогою для дівчинки, але зробили її жертвою релігійного фанатизму.

Лікарі й поліція кажуть, що вони знайшли дівчинку тяжко хорою в оточенню якогось релігійних фанатиків, що нервово кричали навколо неї: „Вставай! Боже, не дай їй померти!" Коли дівчинку знайшли, то вже було запізно її ратувати.

УРЯД ДУМАЄ БОРОТИСЯ ЗІ СПЕКУЛЯЦІЄЮ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд звернув увагу на те, що останніми часами в пораженях посухою районах почали швидко рости ціни на фармерські продукти. Разом з тим ціни в крамницях почали збільшуватися значно скорше, ніж фармер одержує за свої продукти. Таксамо спекуляція на підвищення цін ріжними крамарями та перекупнями вже звернула на себе увагу уряду.

Уряд заявляє, що він усіми способами буде боротися зі спекулянтами.

ДІЛІНҐЕР ДЯКУВАВ ФОРДОВИ.

ДІТРОЙТ. — Тепер стало відомо, що відомий бандитДілінґер післав Генрі Фордови лист подяки, після того, як бандит утік від поліції в Мінесоті. Лист був присланий з Мінеаполісу й у ньому бандит дякув Фордови за те, що фордова фабрика робить добрі й швидкі автомобілі.

Зпочатку думали, що це чийсь жарт, але детективи кажуть, що лист автентичний, бо нема сумніву, що підпис Ділінґера є правдивий.

РАБІН СПІРА ПРОТИ СІОНІСТІВ.

Кілька учеників гебрайської ґімназії в Мукачеві (на Закарпатті) занедужали на тиф. Два з них померли. У звязку з цим відомий мукачівський рабін-„чудотворець" Спіра сказав на проповіді в божниці: „Від 10 літ, скільки разів випаде мені переїжджати попри гебрейську ґімназію, цю святиню нечистоти, мушу сплюнути. Пошесть це кара за гріхи сіоністів. Кожний жид обовязаний поборювати тих нечистих". Кураторія і професори ґімназії притягли рабіна до судово-карної відповідальности за підюджування.

ФАЛЬШИВІ АДАМОВИЧІ.

В Лодзі розійшлася вістка, що летуни Адамовичі (з Америки) приїхали інкоґніто до Лодзі та що аероклюб гоститиме їх у ресторані „Тіволі". Один часопис помістив докладний опис побуту Адамовичів у Лодзі. Також у Ченстохові пустили чутку, що там були Адамовичі. Місцевий фотограф помістив фотографію прогульковців, серед яких два були похожі до Адамовичів. В обох цих містах приймали щедро тих „Адамовичів". Вони зібрали поважну суму грошей та пропали без сліду.

ПІДПАЛИ Й УБИВСТВА.

Мешканець села Снидин на Волині, П. Воробей, убив жінку сокирою і сам повисився. — Демяна Єорода з Комарова на Луччині окружний суд засудив на 6 літ вязниці за підпал В. Трофимчука, якого донька Ганна згоріла.

АРЕШТУВАЛИ БІЛОРУСЬКИХ ДІЯЧІВ.

На большевицькій Білорусі арештували коло 200 білоруських діячів, між ними поетів, професорів і вчителів. Між арештованими є: Смоліч, Лосік, Середа та бувший комісар освіти Баліцький.

ЗІЗД ВЕТЕРАНІВ У ТОРОНТІ В 20-ТУ РІЧНИЦЮ ВІЙНИ.

В Торонті відбувся великий зїзд ветеранів світової війни. Зїхалися з цілої Канади коло 60 тисяч колишніх жовнірів канадійської армії, що боролися проти Німців. На зїзд прибув вайканент Алленбі, британський полководець, що відвоював від Турків Палестину, й адмірал британської фльоти сер Терґвит, учасник морської битви під Гельґоляндом.

ЗЛОЧИН НА ПЕРЕДМІСТІ ЕДМОНТОНУ.

Невиславлений злочинець замордував підміського фармера коло Едмонтону, Івана Круліка, як він спав у шопі, а шопу запалив, щоб затерти сліди злочину.

ЖНИВА НА СОВІТСЬКІЙ УКРАЇНІ.

„Правда" з 18. 7. пише, що в харківській области не приготовилися до жнив. Показується, що бракує коло 30,000 мішків на збіжє. Крім цього бракує 62 рахівників, 125 таксаторів, 133 справників, що приймають збіжє і т. д.

На стаціях, де приймають збіжє, в Ізюмі, Купянську, Барвінкові та інших, говорять про цьогорічні жнива менш-більш так: Цього року певно даммо собі раду з приняттям збіжа, бо жнива лихі й нема що приймати.

СКІЛЬКІСТЬ ПОЛЬСЬКИХ КООПЕРАТИВ МЕНШАЄ, А КООПЕРАТИВ „НАЦІОНАЛЬНИХ МЕНШОСТЕЙ" БІЛЬШАЄ.

Спираючись на цифри, що їх подає Головний Статистичний Уряд, „Газета Варшавська" (ч. 197) бідкається над фактом, який ми подали в заголовку. Ось що говорять цифри: польських кооператив було в р. 1932 — 6,777, а в р. 1934 вже тільки 6,421; українських у 1931 р. — 3,369, а в р. 1934 — 3,411; німецьких у 1932 р. — 888, тепер 925; жодівських було 928, а в 1934 р. скількість їх зросла до 1,005.

НАЧЕ У ФІЛЬМІ.

Два пяні Варшавяки, Иосиф Єнджейчак і Здзіслав Нікіцінський, по пяному хотіли влізти крізь вікно до хати своєї знайомої. Та попали до кімнати якогось пана при вул. Порожній 12. Цей пан їх викинув і оба попадали до маглю, де саме були жінки. Жінки думали, що то злодії та прикликали поліцая. Оба пяні скрилися до вінди, та в ній уже був службовець Волод. Варшавський. Авантурники потиснули електричний ґузик і виїхали на 5. поверх. Тут їх хотів придержати товариш подорожі, тому скоро зїхали вниз. Внизу ждав на обох поліцай, сторож і жінки з маглю. Не було ради, стали їздити то вгору то вниз цілі дві години. Щойно як вилучили електрику в цілій дільниці, зловили авантурників.

ЗЛІКВІДУВАЛИ БАНДИТСЬКУ ВАТАГУ.

У Чернівцях від кількох літ давалася в знаки, передовсім багатим купцям, бандитська ватага. На днях поліція одержала вістку, що кривка бандитів є в сторожа дому при вул. Доґалінор 10. Поліція приловила бандитів, як ділилися добичею. Ватажком бандитів був Нестор Пусдреану.

ШОВКОВІ ОДНОСТРОЇ.

Японський міністер комунікації зарядив, щоби всім залізничим урядникам в числі 70 тисяч видавати на будуче уніформи, зроблені не з вовни, але з шовку. В цей спосіб Японія позбудеться відразу великого запасу шовку, на який не могла знайти збуту на світових ринках.

КОНКУРС НА ЛАТИНСЬКУ ПОЕМУ.

Академія Наук в Амстердамі оголосила недавно міжнародній конкурс на найліпшу латинську поему. Надіслали 440 поем. Першу нагороду отримав Німець д-р Герман Веллер з Тібінґен за поему „Прометеус".

МАЛИНОВЕ СОНЦЕ.

Мешканці Ташкенту мали нагоду обсервувати кілька днів цікаве явище: сонце забарвилося на кольор малиновий. Це сталося тому, що сильні бурі нанесли з поблизьких гір Каракум багато червоного пилу.

ВІДКРИЛИ НАФТУ.

На Поморю під Влоцлавком відкрили поклади нафтової ропи. А тому, що нафтова ропа знаходиться тільки в гірських теренах, припускають, що на Поморю колись були гори, які потім зникли під тисненням ледів.

АБСОЛЬВЕНТ СЕМИНАРІ ЗАСТРІЛИВ ТЕРЦІЯНА.

Карло Матерна, абсольвент учительської семинарії в Тернополі, застрілив у семинарійному будинку терціяна Кульпу. Після того вбивства зголосився в поліції та сказав, що вбив терціяна тому, що мав з ним особисті порахунки. Вбивника арештували.

У НІМЕЧЧИНІ СТЕРИЛІЗУВАТИМУТЬ І ЧУЖИНЦІВ.

Окремий суд, приділений пруському міністерству справедливости, постановив, що закон про стерилізацію можна пристосовувати й до чужинців, які жиють у Німеччині. Рівночасно зазначено, що чужинці, які хочуть, щоби їх не стерилізували, мусять покинути Німеччину.

ПОДВІЙНЕ ЖИТТЯ ВЧИТЕЛЯ.

У мадярському містечку Папа поліція зовсім випадково відкрила ватажка злодійської банди, що від довшого часу грабила доми багатих. Цим ватажком був учитель рисунків місцевої ремісничої школи, талановитий маляр Золтан Заворі, що кілька разів дістав нагороду за свої мистецькі афіші. Коли востанне обікрала крамницю одного ювеліра, переловила поліція одного учня і цей зрадив свого провідника і своїх товаришів. Учитель зорґанізував свою ватагу з учнів. Життя було для нього таке одноманітно-сіре, що він відчув потребу доповнити його другою романтичною ролею, що давала би йому сильні враження.

ХТО ОБВИНУВАЧУВАВ ЄФРЕМОВА?

У Тернополі відбувся недавно великий комуністичний процес. На тому процесі виступав між обвинуваченими бувший довголітній член центрального комітету комуністичної партії Західньої України, Іван Козак, який подав у своїх зізнаннях ріжні сензаційні інформації про діяльність партії.

Між іншим він зізнав, що в літі 1930 року на приказ центрального комітету КПЗУ він вислав чотирох членів партії, Жида Давида Габермана, Поляка Войцеха Стинка і земляків Зазуляка та Андрія Вишинського зі Львова до Харкова на процес Сергія Єфремова й інших членів Союза Визволення України. Делеґати мали на суді зажадати від імени українського (!) пролетаріяту кари смерти на обвинувачених.

По повороті Зазуляк і Вишинський оповідали Козакови, що кожний з тих чотирох промовляв на процесі, обвинувачуючи підсудних, що вони хотіли „запродати" цілий український нарід. За те кожний жадав для них кари смерти.

ОБЕРЕЖНО З ТЕЛЕФОНАМИ!

В Міляні один інжинір розмовляв телефоном з родиною. Вдарив грім і інжинір упав мертвий. Це грім ударив у телефонічний провід.

ЗАБОРОНИЛИ БІЛОРУСЬКИЙ ГІМН.

Білоруський гімн, що починається від слів: „Від століть ми стояли", заборонила большевицька влада. За співання гімну каратимуть. Гимн заступили інтернаціоналом.

МОСКВА НЕ МОЖЕ ЗДИХАТИСЬ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ

МОСКВА ПРОТИ ПРАВДИВОЇ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ.

Хочуть, щоб історія України далі була звязана з московською.

МОСКВА (СССР). — Не зважаючи на те, що вже кілька разів московські комуністи заявляли, що вони скрутили голову українському націоналізмови, „вичистивши" з партії, з наукових установ та з ріжних орґанізацій Українців націоналістів, тепер ґазета „Правда" заявляє, що в київському державному університеті далі читають історію України без звязку її з московською історією. До останнього часу студентам рекомендують підручники таких українських істориків, як Яворський, Гермайзе, Слабченко та інші, що розглядають історичний і економічний процес розвитку України незалежно від Москви.

Таксамо ґазета каже, що в київському вчительському інституті також читають лекції з історії України „з націоналістичним ухилом". Там професори історії ідеалізують минуле Запорожа й козаччини. Про Запороже вони говорять як про першу вільну селянську кольонізацію, а про козаків кажуть як про перших дрібних власників, що ставали до боротьби з великими земельними власниками, февдалами. Ще гірше для „Правди" те, що історію революції на Україні в 1917 році історики читають так, що з неї виходить, що проводарем українських мас на Україні була Центральна Рада й щойно посторонною силою той провід вирвано з її рук.

Після всього треба чекати дальшої „чистки" на Україні та ревізії навчання історії, економіки, права й т. п. України, як одної цілости з Москвою.

ДАЛІ ПИШУТЬ ПРО ГОЛОД НА УКРАЇНІ.

ЛОНДОН (Англія). — Ґазета „Дейлі Експрес" друкує дописи очевидця, що перебував довший час на Україні. В своїх описах автор розповідає, що за останні 18 місяців на Україні згинули з голоду до 6 міліонів селян. Минулої зими держава забрала ввесь селянський хліб, залишаючи селян голодувати.

Журналіст уже тепер, вертаючися з України, бачив на залізничих стаціях натовпи голодних людей, що прийшли туди шукати собі кусника хліба. Бачив він кілька разів, як люди з голоду вмирали на вулицях, на стаціях і в потягах залізниць, а передтим бачив часто по кількадесять трупів селян, що вмерли з голоду по селах.

Кореспондент лондонської ґазети „Таймс" у своїх дописах з Москви дуже скептично ставиться до відомостей большевиків про відповідний урожай Росії. Кореспондент уважає, що сьогорічний урожай не може бути більший від урожаю минулого, голодного року.

ЯПОНІЯ ЗАХОПИТЬ СХІДНЬО-КИТАЙСЬКУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

МОСКВА (СССР). — Майже вся большевицька преса помістила статті, присвячені подіям на Далекому Сході. Ґазети схиляються до тої думки, що Японія рішила силою захопити Східньо-Китайську залізницю в свої руки. Тому й перервано переговори з урядом Манчука про продаж большевикам російської пайки Східньо-Китайської залізниці.

Ґазети вважають вигаданими обвинувачення Японців, що Росія влаштовує ріжні акти саботажу, дезорґанізації й т. п. на залізниці. Також ґазети відкидають обвинувачення Японців, що большевицькі воєнні штаби орґанізують повстання та ріжні заворушення в Манчуку.

ГІТЛЕР ДІСТАВ, ЩО ХОТІВ.

БЕРЛІН (Німеччина). — Трицять вісім міліонів Німців голосували за те, щоб признати за Гітлером право бути канцлером і лідером нації, касуючи тим президентуру в Німеччині. Проти цього голосували 4 міліони, а один міліон голосів уневажнено.

Тепер Гітлер став найбільшим автократом у світі, бо фактично він має таку владу, якої не має ні один суверен у цілому світі. Він сам може рішати питання війни й миру, може визнавати уряди ріжних держав і зривати з ними зносини, може посилати федеральні війська проти одної чи другої німецької провінції й т. п., роблячи все відповідно до своєї волі.

НЕ ХОЧУТЬ ПЛАТИТИ ЗЕМЕЛЬНОГО ПОДАТКУ.

ДУБЛІН (Ірляндія).—Ірляндські фашисти „блакитні сорочки" ухвалили завізвати населення не платити земельних податків так довго, як довго уряд Де Валери буде продовжувати економічну війну з Британією. Це вважають значним ударом для Де Валери, який неґативно відбється на його торговельній війні з Британією.

В багатьох місцях Дублина та в інших містах відбулися кріваві сутички між фашистами та їх противниками.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число в пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

УРЯДОВА КАМПАНІЯ ЗА ПОЛІПШЕННЯ ДОМІВ

Злучені Держави переживають тяжку економічну крізу, яка викликала небувале безробіття. Та найбільше безробіття запанувало серед будівельних робітників, бо будівництво останніми роками впало на 90% проти того, що було в роках 1926—1929. Майже одна третина безробітних, яких родини тепер знаходяться на державній допомозі, належать до будівельних робітників, або до тих індустрій, що тісно звязані з будівництвом.

Разом з тим не лише припинилось будування нових будівель, але й спинилася направа старих будинків. Вони тепер занепадають і нищаться, бо власники їх не мають грошей на направу. Щоб реально пособити безробітним, а разом з тим вратувати будинки від руїни та значних страт їх власників, які в більшости є робітниками, уряд рішив дати допомогу на направу домів. Конгрес ухвалив на позички один міліярд долярів, і з тої суми тепер почали видавати допомогу тим, що бажають направити, добудувати, чи перебудувати свої доми. Крім того є також фонди на видачу допомоги-позички тим, що, маючи власні клаптики землі, хочуть будувати на них нові доми.

Тепер уряд почав широку пропаґанду, щоби з цього фонду люди негайно брали позички й починали направляти, добудовувати та перебудовувати свої доми. Багато вже людей відгукнулися на це й тепер почали направу своїх домів. Багато з них лише чекали можливости та нагоди, щоб позичити грошей на направу, яка ратує дім від руїни, підносить його вартість і зберігає часто ввесь заробіток, який домовласник вложив у свій дім. Місцеві банки взяли на себе завдання видавати ці допомоги.

Про спосіб допомоги ми вже писали в „Свободі". Ми вже писали, як і що треба робити, щоб дістати допомогу. Крім того кожний, хто рішиться дістати таку позичку, має звернутися до найближчого банку й там дістане всі вказівки. В багатьох місцях засновано спеціяльні організації, що дають поради й допомагають тим, що бажають дістати позичку.

Вже перші дні видачі цих позичок показали, як багато люди потребують їх. Тисячі домовласників уже приступили до направи своїх домів і з кождим днем число тих, що шукають позички, збільшується. Коли тепер Українці не скористають зі своїх прав і можливостей, то можуть спізнитися й не дістати позички, яка може вратувати їх доми від руїни. Тому не відкладайте на пізніше, а робіть негайно всі заходи, щоб нарівні з іншими скористати з тих фондів, які можуть бути скоро вичерпані.

ПРОТИ ПАЦИФІЗМУ

Час від часу пропаґанда пацифізму набирає широких розмірів. Ріжні особи й організації беруться за ролю миротворців, за ролю миролюбів і ведуть широку агітацію проти утримання державами збройної сили, ведуть агітацію проти воєн узагалі, або навіть проти кождої збройної сили. Особливо широких розмірів набирає пацифікаційна агітація після кождої війни, або на передодні нової війни, коли до ідейних і щирих пропагаторів пацифізму приєднуються й навіть часами беруть верх у проводі пацифікаційної пропаганди ворожі агенти, які стараються дезорганізувати певну збройну силу, затруїти пацифізмом цілий нарід, щоб облекшити ворогам доконати задумане діло.

Не станемо наводити прикладів, коли такі агенти розвивали широку агітацію в тій чи іншій державі, серед того чи іншого народу, паралїжуючи тим його волю до боротьби, до оборони своїх прав і тим підготовляючи ґрунт до його уярмлення. Взагалі до пацифікаційної пропаганди треба ставитися дуже обережно, а поневоленим народам чи державам потрібно з нею боротися рішучо. Цього вимагають національні й державні інтереси кождого народу й держави, які не хочуть бути на ласці інших, чи навіть уярмлення.

Та ось вийшов голос проти пацифізму з уст представника не поневоленого народу, не пригнобленого, чи обездоленої держави, а з уст сина народу, що панує на світі, сина держави, яка творить найбільшу в світі імперію і яка сама панує, а не знаходиться під прямим, чи посереднім чимсь пануванням. Це голос британського офіцира, майора Єтса Бравна, який випустив книжку під наголовком „Догс оф Вор" („Воєнні собаки"). В тій книжці він рішучо виступає проти пацифізму, вважаючи його шкідливим не лише для держав, але й узагалі для людства. Називаючи пацифізм великою дурницею й глупотою, він говорить разом з тим, що пацифізм є аморальний і антихристіянський.

Автор дає численні приклади того, що пацифізм властиво приводить до війни, що пацифізм приводить до морального розкладу націй і народів, що він у своїй ідеї є матеріялістичний і вбиває лицарський дух, стримує поступ і приводить до змиршавіння душ не лише його сторонників, але й цілих націй. Говорячи про те, до чого тепер пропаганда пацифізму фактично може привести, автор стоїть на тому, що сучасна світова ситуація така, що мир може підтримати лише добре зорганізована збройна сила, яка готова кождої хвилини в інтересах миру кинутися в бій, на тих, що нарушать його. Ця готовість збройної сили стримує багатьох від ріжних кривавих авантур. Автор наводить приклади, коли в Індії підтримано спокій і порядок лише тим, що там була приявна англійська збройна сила. Колиб цього не було, то там народи вічно мордувалибся у взаїмній різні.

Автор ставиться скептично й до значіння Ліги Націй. Він уважає, що не знайдеться така держава, яка, захопившись пацифізмом та ідеєю роззброєння, доручилаб себе обороні Ліги Націй. Це булоб самогубством для такої держави й привелоб до кривавої війни. Разом з тим Бравн подає історичні факти, коли добре зорганізовані й узброєні римські леґіони чотири сотні років підтримували в Европі спокій і тоді римська імперія заклала підвалини сучасній европейській цивілізації. Лише коли збройна сила Риму захиталась, почалися криваві події в Европі. В новіших часах треба пригадати морську битву під Трафальґаром, після якої не було в Европі великих морських боїв протягом сто одинацять років, а це тому, що Англія в тім часі посідала найбільшу в світі военну фльоту й цей морський мілітаризм Британії ратував Европу від морських воєн.

Бравн стоїть на тому, що молодь годі виховувати на пацифістичних засадах. Годі в молоді викликати почуття самопосвяти, лицарськости, готовости до боротьби, коли буде їй подавати ідеями покірного барана, що без протесту віддає себе на заріз. До молоді ніколи не може промовити проповідь „благословенного миру", коли в природі молоді заложено гін до боротьби, до активности. Заклик молоді до баранячої покірности не може розбудити в ній почуття лицарськости, почуття готовости до самопожертви й самопосвяти в життю в імя поступу людства. Коли цього не буде в молоді, то тоді дійсно наступлять часи упадку людства, що може привести до озвіріння цілого його життя.

Так говорить сучасний автор і вояк, мойор Бравн. А ось, що колись писав безперечно великий пацифіст і філософ Рускін у свому творі „Корона з диких сливок":

> Увесь чистий і лицарський артизм миру заснований на війні... Війна є підставою всіх високих чеснот і здібностей мужчин. Ми говоримо про мир і цивілізацію, але я переконався, що це не є слова, які муза історії зеднала докупи, бо на її устах сполучені слова мир і змисловість, мир і самолюбство, мир і смерть; що вивчене в війні, те забувається в мирі; що вишколене у війні, те пропадає в мирі.

Другий напів містичний філософ, Виллям Джемс, писав:

> Кожда війна значить вибух енергії уяви, руїна тами буденщини й відкриття необмежених перспектив... Смертельна тиша запанує в уяві майбутности в кождої людини, коли люди дійсно будуть доведені до того, що вони вірили, що війна безумовно ніколи у майбутньому не турбуватиме історії людства... Правдою є, що людство прагне війни... Ми, думаю, робимо зле, коли багато говоримо про загальний мир та про загальне роззброєння.

Є історики, які називають Наполеона найбільшим пацифістом, котрий найбільше в своїх часах скривавив Европу. Кажуть, що основною ідеєю завоювання цілої Европи Наполеоном була його мрія про вічний мир, який мусів би запанувати в Европі, колиб у ній був один імператор, якому підлягалиб усі королі інших держав. Себе він хотів зробити тим імператором в інтересах світового миру. А що з того вийшло, історія добре знає.

Коли розмови про вічний мир і про пацифізм не потрібні, не на місці й шкідливі навіть серед Бритійців, що доказує Бравн, то що вже говорити про ці розмови й пропаганду серед поневоленого українського народу, який саме тепер на власній шкірі болючо чує, що на світі панує не сила права, а право сили. Щоб мати те право, мусимо бути сильними, а проповідями пацифізму ми тої сили не виборемо в нашій нації. Лише в боротьбі знайдемо своє право, а боротьба потребує сили.

В. К.

ЗВІТ З ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ В БЕРЛІНІ

(ВУНІ) Діяльність Українського Наукового Інституту в 1933/34 академічнім році виявилася як і в попередніх роках читанням лекцій, публичними відчитами, видавничою діяльністю, комплетуванням читальні й бібліотеки та підтримкою студіюючої української молоди у високих школах Німеччини.

Цього року читано в Інституті німецькою мовою отсі загально-доступні курси: доц. д-р Борис Крупницький: „Політична історія України в XVII/XVIII століттях", проф. д-р Зенон Кузеля: „Матеріяльна культура українського народу", проф. д-р Іван Мірчук: „Історія української культури". Новий науковий співробітник Інституту, доц. Віктор Леонтович, читав курс: „Історія українського державного права". Крім того дійсний член Інституту, проф. Кузеля, провадив в Орієнтальному семинарі при Берлінському Університеті три курси української мови та один загальний курс українознавства.

В минулому академічному році Інститут зорганізував 30 публичних наукових рефератів; деякі з цих рефератів (напр. виклади проф. Пенка та Ріхтгофена) стягнули понад 200 мужчин добірної чужинецької авдиторії, між якими бували визначні німецькі наукові діячі. Багато викладів відбувалось у німецькій мові в авдиторіях берлінського університету, як напр. виклади проф. Альбрехта Пенка: „Україна, країна степів та льосу", проф. Фрайгера фон Ріхтгофена: „Прабатьківщина Славян" та „Стан передісторичних дослідів на західньо-українських землях", проф. Ганса Коха: „Протестантизм на Україні", д-ра Ґустава Шпехта: „Европа відкриває Українця" та „Ідея визволення в українській поезії", проф. Антона Рудницького: „Українська сучасна музика" та „Розвиток української вокальної музики", д-ра Івана Турина: „З історії українсько-німецьких зносин". З українських викладів слід згадати виклади доц. д-ра Б. Крупницького: „Німецька преса кінця XVII. століття, як джерело до історії України", доц. інж. Романа Димінського: „Економічна сторінка української преси", проф. д-р Зенона Кузелі: „Український народний одяг" та „Українське ремесло в його історичнім розвитку" та два виклади доц. Леонтовича на тему: „Проблема февдалізму на Україні". В продовженню архівальних дослідів у Німеччині виїздить літом ц. р. науковий співробітник Інституту, доц. Б. Крупницький, з рамени Інституту та в порозумінню з міністерством освіти до Дрездену для розсліджения актів про І. українську еміґрацію в Бендерах. Рівночасно вибирається д-р М. Антонович у дорогу для першого огляду ганзейських архівів у північній Німеччині.

Видавнича діяльність Інституту проявлялася передовсім у продовженні започатої серії „Причинків до Українознавства". Ще в осени перед початком шкільного року видав Інститут у четвертому зшитку „Причинків", „Слово о полку Ігоря" з коментарями проф. К. Г. Маєра, щоб уможливити якнайширше користання з цеї книжки по німецьких слявістичних семинарах. І дійсно, в університеті в Мінстері в зимовому семестрі слявістичний семинар відбував вправи на основі цього видання Інституту. В цей мент знаходиться в друку і незабаром появиться зшиток другий „Причинків" з працею доц. В. Кубійовича „Розподіл населення України". Крім того видав Інститут дальших 9 чисел „Україніше Культурберіхте" та 8 чисел „Вістей з Українського Наукового Інституту в Берліні". Професори Мірчук та Кузеля співпрацювали далі при виданню ріжних німецьких лексиконів (Брокгавз, Гердер, Теольогічний Лексикон) та при виданні першої „Української Загальної Енциклопедії" у Львові. Проф. Кузеля займався на протязі цілого року редагуванням славянської частини трьохтомового підручника „Мінерва-Ярбух дер гелертен Вельт", що саме літом вийшов з друку.

Пильну увагу присвячував Інститут Центральній Бібліотеці Українознавства при Інституті, що досягла округло 25,000 томів і стало зростає завдяки жертволюбности наших установ, видавництв, редакцій та поодиноких осіб. Зріс теж чимало рух у бібліотеці, яку відвідують враз із читальнею пересічно понад 400 осіб місячно, що лише за час від 1/IV до 20/VII взяли до читання 1,015 книжок і 2,965 журналів і визичили додому 645 томів. Завдяки новому, більшому помешканню явилась можливість розгорнути, складені досі в пивниці, бібліотеки покійного академіка Гнатюка, що посідає незвичайно цінні книги головно з обсягу української етнографії, фольклористики та фільольогії (біля 7,000 томів). Нове помешкання, яке дістав Інститут на початку цього року за допомогою Пруського Міністерства Наук Мистецтв і Народньої Освіти, уможливило також належне розташування „Бюра для розсилки книжок", котре в цім академічнім році розіслало коло 3,500 томів ріжним своїм і чужим науковим установам, зокрема бібліотекам. З того на першім місці треба згадати львівську „Просвіту", що дістала коло 1,000 книжок для народніх бібліотек на Лемківщині, та великий транспорт книжок для народньої потреби на Закарпаттю. Також і газетна саля змогла дістати окреме приміщення й правильно функціонувати. Ця читальня має тепер більше сотні українських періодичних видань і понад 50 чужомовних журналів і кореспонденцій.

На протязі минулого академічного року Інститут знаходився в близьким контакті з проф. Масютином, помагаючи йому посильно при здійсненню ріжних мистецьких проєктів. За цей рік проф. Масютинови вдалося виконати два портрети: Хмельницького і Мазепи з задуманої ним серії портретів українських гетьманів, а крім того виконати кілька скульптурних праць, між іншими відлити з гіпсу голову Гаркавенка та бюст Хмельницького.

Вкінці треба ще згадати, що Інститут уділив в біжучому шкільному році 22 стипендії нашим студентам у Берліні, Мінстері й Данцігу, а крім того подбав про відповідну допомогу на шкільні оплати 17 студентам Високої Технічної Школи у Данціґу.

ДОБРИЙ ПРОВІДНИК.

(Свобідно за Ф. Паскеном).

(9)

— Скажу, як то було, — промовив. — Я ніяк не прогрішився. Взяти чужого коня лиш тоді мож назвати крадіжю, як того коня береться від свого. Як від ворога, як Татарин від козака, козак від Татарина, то се не крадіж, а лицарський промисл. Кінь сего Татарина справді знайшовся у мене проти волі свого пана.

— Твій промисл не лицарський, а шевський — зашипів Татарин.

— Я до тебе не балакаю, не розмовляю з тобою! — відповів швець.

— Я страшно хотів мати коня. Будьякого, щоби тільки мати. Купити не було за що, і я придбав собі коня способом, в який кіньми запасалися наші батьки і наші діди, що жили коло татарських кочовищ.

— Способом лицарським! — додав Татарин, злісно усміхаючися.

Дибович розвязав руки Татарина. Завада розказував далі:

— Татарин доміркувався, хто йому зробив збитка і зачав на мене полювати. Я втік на молдавський бік Прута. І там Татарин знайшов мене. Я й у Ясах не чувся безпечний, не був певний мого життя. Нараз чую, що вам потрібний добрий провідник аж до Канева. Я зараз погадав собі:

— Канів є на кінці язика. Як не я його, то він мене заведе в безпечне місце, хоч би й до самого Канева. За чоловіком, що має добру рушницю, Татарин хіба не важиться йти, щоби відобрати безвартного здохляка. Ось так я став вашим провідником і стягнув на вас татарську погоню.

Всі розсміялися, коли Завада скінчив. Розсміявся також Татарин. І сам Завада сміявся.

Дибович не думав кривдити бідного Татарина. І не думав помагати такому, що обікрав його.

— Щож тепер буде з конем? — спитав.

— Нехай собі возьме до дідька і нехай зі своїми товаришами щезає звідси до чорта!

— Я піду, як дістану мого коня, — сказав Татарин. — За моїх обох товаришів, що через тебе втратили свої коні, я не ручу. Що вони зроблять, не скажу.

— То не я застрілив їх коні! — боронився Завада.

— Застрілив їх твій товариш з твоеї вини.

Дибович велику мав охоту полишити Заваду його власній судьбі. Колиж побачив жах на його лиці, йому зробилося жаль дурного шевця. Промовив до нього:

— Як зобовяжетеся відробити, то я заплачу за ті коні.

— Дуже радо, коби лиш як наойскорше звідси в безпечне місце, де тих чортів нема!

— Ти чув нашу розмову, — звернувся Дибович до Татарина. — Іди до твоїх товаришів і спитай, чи лишать нас у супокою, як я заплачу за їх коні. Тільки нехай не гадають, що натягнуть мене. Вартість і ціну коней знаю дуже добре.

— Вже тепер скажу, що згодяться. Піду і принесу їх власну відповідь.

Татарин пішов. Тепер Дибович попросив, щоби Хойнич розказав про свою ногу.

— Історія дуже коротка, — сказав. — В однім бою з Ляхами, коли ми бігли полем, щоби вдарити на польську артилерію, котра дуже нівечила наш табор, мені видалось, що я одною ногою ступив у глибоку яму. Другою ногою я впав на коліно. Коли я хотів назад підвестися, годі було. Аж тоді я побачив, що нога розторощена під коліном. Коло мене лежав мертвий один мій товариш.

— Коли я очуняв, на небі стояв місяць. Навкруги мене я чув лиш стони й зойки. Коли зійшло сонце, позбирали нас. Небіщиків, щоби поховати, ранених, щоби пороздавати їх під опіку добрих людей.

— Чия була побіда? — спитав Дибович.

— Не вгадуете, чия, хоч мене бачите живого? Як би Ляхи були побідили, то вони були би перетрушували побоєвище, добиваючи ранених. Як я жию, то се доказ, що ранених визбирували наші, значить, наші таки взяли польську гармату і Ляхів прогнали. Довго лежав я у добрих людей, коли мені лікарі відрізали розторощену частину ноги. Рана добре загоїлася. Деревляну ногу я сам доробив собі. Коли на нозі чобіт, то ніхто й не доміркується, що в чоботі дерево.

Татари дуже радо згодилися на відшкодовання за побиті коні. Другої днини Дибович вдіійшов у дальшу дорогу. Повів його новий провідник. Той Татарин, котрого Завада обікрав був.

(Кінець).

ЧИСТКА.

„До чорта всі полеві роботи. Чортови в зуби приготування до жнив! Горожани і горожанки, ставайте в ряди! Гармоністи і співаки наперед! Сильніші горлаї нашого села станьте по боках, не щадіть живота, але кричіть: гура!"

Такий приказ дав предсідник колгоспу села Кочищева, глазовського району, нижгородського краю, Толстіков. На передодні чистки Толстіков, щоб застрашити колгоспників, зробив пробну лекцію чистки.

„Товарщі! — звернувся Толстіков до зібраних. — Кожний із нас повинен помагати комісії, як може. Ось — на приклад — будуть мене чистити. Які я маю провини? Хто знає, хай говорить. Ну, скоріше, хто перший?"

В колгоспників — на велике здивування — розвязалися язики.

— Пяниця ти, предсіднику, і нероба! — заявив один.

— Що тут скривати, — каже другий: — ображаєш ти колгоспників, знущаєшся над нашим братом, як остання сволоч.

— Ти вкрав 10 процентів конопляного і льняного насіння, — каже третій.

— Цеж кожний знає, що ти занапастив половину телят у колгоспі і розвалив усе господарство! — закричав четвертий.

„Правильно! відповів, відгрожуючися предсідник. Виджу, що ви свідомий нарід і вмієте видіти недостачі. Знаю тепер, хто і що про мене знає. Так ось що: коли хто посміє на чистці щось бомкнути против мене, той не буде з добром. Позволяю говорити про мене тільки так: гарний — мовляв — чоловік, бажаємо йому здоровля". — („Правда". 13. 7.).

ЗНАЙШЛИ ГРІБ АПОСТОЛА.

Підчас археольогічних розкопок у костелі св. Івана в Ефезі знайшли ненадійно гріб святого евангелиста Івана.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

за липень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	254.08
2.	94.75
3.	45.77
5.	30.19
6.	28.50
7.	91.31
8.	87.93
9.	22.90
10.	65.73
11.	11.15
12.	83.84
13.	16.72
18.	48.80
19.	1.58
20.	30.75
21.	11.53
22.	12.17
23.	2.08
24.	19.60
25.	1.05
26.	5.86
27.	16.52
28.	67.02
29.	71.29
30.	50.95
31.	19.04
32.	1.47
33.	36.27
36.	46.62
37.	53.58
38.	42.59
39.	64.96
40.	3.69
41.	14.25
42.	34.20
43.	33.00
44.	59.82
45.	50.15
46.	20.33
47.	29.91
48.	18.03
50.	30.59
52.	15.24
53.	6.07
54.	3.30
55.	7.92
56.	10.08
57.	60.02
58.	15.09
59.	9.77
60.	19.78
61.	4.86
62.	25.97
63.	18.70
64.	47.16
65.	92.33
66.	64.22
67.	52.18
68.	7.60
69.	2.02
70.	47.41
72.	9.79
73.	83.09
74.	11.52
76.	48.98
77.	33.06
80.	8.27
81.	15.85
83.	31.79
84.	25.07
85.	29.36
86.	76.39
87.	24.32
89.	5.04
90.	127.71
91.	73.82
92.	5.78
93.	21.19
94.	41.85
96.	15.11
97.	11.65
98.	53.65
99.	61.11
100.	3.89
101.	6.34
102.	59.55
103.	7.35
104.	111.50
105.	63.62
106.	71.09
107.	5.24
108.	56.23
109.	57.18
111.	6.19
112.	74.63
113.	9.14
114.	15.89
116.	18.42
117.	36.24
118.	1.20
119.	7.19
120.	88.55
121.	9.82
122.	32.43
123.	71.96
125.	8.82
126.	21.01
127.	57.02
129.	27.41
130.	41.76
131.	7.96
132.	41.44
133.	111.58
134.	60.62
135.	22.33
136.	75.70
137.	90.13
138.	8.51
139.	45.23
140.	13.61
142.	69.01
143.	31.27
145.	6.11
146.	28.79
147.	181.07
148.	3.35
150.	11.89
151.	64.13
152.	21.67
153.	7.00
154.	42.69
155.	65.87
156.	57.60
159.	2.23
160.	10.77
161.	11.55
162.	12.11
163.	29.37
164.	1.62
165.	22.01
167.	22.05
168.	73.50
169.	22.83
170.	83.74
172.	18.88
175.	26.94
177.	29.02
178.	30.03
179.	21.06
181.	110.33
182.	66.93
183.	13.50
185.	52.87
186.	10.48
187.	13.87
188.	24.06
189.	18.96
190.	26.45
191.	19.33
192.	58.07
193.	47.26

Відділ	Заплатив
194.	15.52
195.	25.49
196.	4.87
197.	11.56
198.	36.63
199.	1.75
200.	52.46
201.	15.86
204.	14.58
205.	17.28
206.	240.66
207.	31.82
208.	22.94
209.	51.06
210.	11.60
211.	107.45
212.	2.18
213.	156.93
214.	28.33
215.	12.93
216.	23.51
217.	55.54
218.	69.35
219.	33.19
220.	99.08
221.	138.66
223.	59.36
225.	23.91
226.	1.96
227.	3.58
229.	12.27
230.	31.41
231.	22.45
232.	7.27
233.	26.04
234.	55.05
235.	43.61
236.	45.21
237.	64.66
238.	45.76
239.	90.73
241.	35.29
243.	21.94
245.	26.34
246.	33.72
247.	102.76
248.	29.39
251.	5.90
253.	22.82
254.	47.70
255.	6.66
256.	27.07
257.	22.95
259.	41.13
260.	3.85
262.	7.94
263.	13.48
265.	23.74
266.	53.75
267.	20.67
268.	31.84
269.	7.66
270.	3.62
271.	43.70
273.	108.53
274.	54.18
275.	41.22
276.	63.14
277.	34.38
278.	21.35
280.	50.68
281.	12.12
282.	12.47
283.	42.26
284.	9.20
285.	2.32
286.	58.01
288.	75.38
289.	4.55
290.	4.69
291.	13.46
292.	41.45
294.	12.43
295.	37.95
296.	43.04
298.	28.74
299.	16.44
300.	73.60
301.	28.44
303.	30.51
304.	34.42
305.	35.00
306.	27.28
308.	29.35
309.	10.37
310.	18.48
311.	6.48
312.	24.86
314.	9.43
315.	12.04
316.	34.74
317.	36.92
318.	70.88
319.	31.44
320.	37.98
321.	10.47
322.	11.72
323.	11.74
324.	50.01
325.	6.11
326.	85.80
327.	21.36
328.	3.10
330.	4.90
331.	32.52
332.	35.61
333.	1.41
334.	40.07
335.	16.75
336.	67.65
337.	9.65
338.	80.48
339.	42.94
341.	47.17
342.	123.89
344.	26.95
345.	28.31
347.	6.60
349.	25.70
350.	29.75
352.	37.41
355.	40.77
357.	20.77
358.	16.31
359.	4.44
361.	122.45
362.	16.39
363.	62.71
364.	95.58
365.	51.13
637.	89.46
368.	3.99
369.	4.65
370.	105.54
371.	40.04
372.	20.26
373.	21.47
374.	3.95
375.	18.51
376.	19.26
379.	4.39
382.	20.99
383.	78.54
384.	49.31
385.	91.44
388.	64.76
392.	9.27
396.	22.46
400.	1.49
401.	12.71

3 місячних вкладок старого роду обезпечення ______ $11,682.79

Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	43.01	4.	95.00
2.	107.29	5.	125.98
3.	27.33	6.	2.29

Відділ	Заплатив
7.	130.18
8.	101.73
9.	103.84
10.	125.05
11.	36.97
12.	23.42
13.	88.68
15.	10.07
16.	58.21
17.	21.11
18.	58.75
19.	5.92
20.	145.64
21.	109.88
22.	88.00
23.	37.92
24.	73.66
25.	78.23
26.	25.94
27.	33.35
28.	52.26
29.	88.19
30.	15.55
31.	84.24
32.	33.66
33.	54.46
34.	10.58
36.	44.45
37.	69.41
38.	206.16
39.	67.50
40.	13.31
41.	2.73
42.	111.74
43.	29.94
44.	72.55
45.	114.01
46.	6.67
47.	5.23
48.	8.27
49.	22.50
50.	145.66
51.	49.24
52.	31.51
53.	65.12
54.	24.79
55.	41.70
56.	176.68
57.	54.10
58.	120.78
59.	143.03
60.	3.87
61.	19.88
62.	102.61
63.	242.93
64.	25.76
65.	187.29
66.	32.78
67.	101.20
68.	17.83
69.	91.24
70.	223.32
71.	10.35
72.	46.80
73.	6.84
74.	23.64
75.	100.86
76.	232.60
77.	22.53
79.	12.53
80.	39.46
81.	126.00
82.	71.68
83.	86.58
84.	84.91
85.	79.53
86.	132.74
87.	114.55
88.	15.62
89.	9.44
90.	80.02
91.	226.03
92.	9.27
93.	25.87
94.	182.36
95.	45.88
96.	200.02
97.	117.64
98.	51.67
99.	95.94
100.	71.86
101.	80.53
102.	350.44
103.	96.43
104.	114.27
105.	103.55
106.	183.28
107.	18.99
108.	34.76
109.	43.35
110.	12.16
111.	40.23
112.	163.26
113.	41.84
114.	21.31
115.	23.12
116.	30.66
117.	47.13
118.	76.48
119.	18.19
120.	37.32
121.	111.24
122.	16.37
123.	91.63
124.	101.02
125.	19.28
126.	91.40
127.	85.52
128.	10.57
129.	4.57
130.	267.67
131.	8.83
132.	95.44
133.	41.21
134.	10.80
135.	17.07
136.	60.70
137.	94.95
138.	41.71
139.	26.20
140.	68.06
141.	8.36
142.	119.96
143.	40.20
145.	45.69
146.	68.64
147.	189.12
148.	19.88
149.	23.30
150.	18.23
151.	37.08
152.	52.84
155.	329.77
156.	43.71
159.	83.80
160.	114.84
161.	729.27
162.	25.04
163.	84.92
164.	88.87
165.	108.11
167.	160.72
168.	96.20
169.	31.67
170.	61.34
171.	52.68
172.	6.21
173.	56.04
174.	32.63
175.	74.49
177.	70.96
178.	33.72
179.	167.83
182.	50.64
183.	113.04
184.	14.26
185.	32.54
186.	53.42
187.	18.44
188.	10.76
191.	87.44
192.	19.60
193.	50.90
195.	21.69
196.	45.79

Відділ	Заплатив
197.	27.63
198.	26.35
199.	8.56
200.	23.71
201.	34.47
202.	44.84
203.	119.76
204.	253.42
205.	6.70
206.	101.20
207.	32.65
208.	15.35
209.	32.31
210.	24.63
211.	19.15
212.	42.36
213.	181.51
214.	8.82
215.	20.09
216.	26.86
217.	314.33
218.	201.50
219.	54.24
220.	42.36
221.	347.59
223.	181.70
225.	24.12
227.	63.51
229.	154.72
230.	239.16
231.	16.38
232.	53.64
233.	19.21
234.	78.12
235.	71.51
236.	98.02
237.	159.50
238.	30.00
239.	172.32
241.	34.30
242.	140.59
243.	72.33
244.	27.32
245.	71.60
246.	3.78
247.	135.12
248.	23.41
249.	45.35
250.	20.44
251.	166.03
253.	55.85
254.	44.45
255.	74.33
256.	3.87
257.	17.49
259.	127.19
260.	28.61
262.	78.44
263.	38.43
266.	33.36
267.	52.11
268.	34.14
269.	28.40
270.	197.37
271.	23.68
272.	12.65
274.	80.19
275.	47.77
276.	757.77
277.	93.24
278.	28.40
279.	19.61
280.	98.00
281.	100.34
282.	167.56
283.	88.29
284.	51.60
285.	13.92
286.	12.44
288.	79.36
289.	26.09
290.	52.48
291.	3.22
292.	368.34
293.	41.05
294.	27.07
295.	172.03
296.	170.18
297.	21.01
298.	20.77
299.	32.75
300.	83.77
301.	101.72
303.	28.79
304.	4.95
305.	35.06
306.	2.50
307.	53.89
308.	73.78
309.	37.43
310.	31.71
311.	4.81
312.	14.17
316.	234.80
317.	39.77
318.	44.08
319.	20.48
320.	51.71
321.	65.37
322.	33.60
323.	45.69
324.	65.79
325.	89.58
326.	114.60
327.	18.16
328.	24.88
329.	11.62
330.	89.18
331.	6.66
332.	23.07
333.	90.67
334.	162.66
335.	32.63
336.	117.62
337.	6.39
338.	154.45
339.	49.46
340.	23.77
341.	55.02
342.	64.07
344.	30.63
345.	78.39
347.	123.71
349.	41.95
350.	63.21
351.	70.39
352.	23.20
353.	25.76
354.	29.70
355.	14.00
357.	25.56
358.	44.50
359.	75.31
360.	17.09
361.	590.92
362.	31.80
363.	24.16
364.	187.41
365.	75.95
366.	13.55
367.	161.61
368.	16.33
369.	192.91
370.	109.38
371.	98.54
372.	10.09
373.	13.04
374.	36.30
375.	43.67
377.	20.00
378.	18.32
379.	55.19
381.	38.41
382.	15.05
383.	42.04
384.	26.77
385.	150.02
386.	19.00
388.	91.12
390.	36.33
391.	57.42
392.	13.26
396.	52.63
400.	59.86
401.	7.21

3 місячних вкладок нових родів обезпечення ______ $26,208.24

Разом від членів	$37,891.03
Процент від бондів	5,527.25
Процент від морґічів	4,819.84
Процент з банків	1,750.39
Процент від позичок	858.05
Ювилейні відзнаки і т. п.	86.52
Комітет Ювилейного Свята в Рачестер, Н. Й.	10.00
Сплати морґечів	9,317.00
Сплати позичок нових родів	302.00
Зворот позичок до фонду запомогового	105.00
З переносу резерви старих родів до нових за 3 місяці	64,593.00
Рент від реальностей	225.00
Сирітські части по бл. п.:	
в. 354 Вальоґ Агата	157.84
Разом	$125,642.92

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 27 Гладкий Микола	1,000.00
в. 42 Безпалко Василь	500.00
в. 44 Калуський Йосиф	1,000.00
в. 69 Петрівський Микола	500.00
в. 105 Ковалик Іван	1,000.00
в. 130 Дячун Михайло	500.00
в. 179 Кузів Михайло	1,000.00
в. 220 Пайда Іван	1,000.00
в. 221 Влощак Василь	500.00
в. 243 Шавала Василь	500.00
в. 250 Сленк Йосиф	1,000.00
в. 284 Щурик Софія	500.00
в. 354 Вальоґ Агата	50.00
в. 361 Панчишин Микола	737.00
в. 362 Розат Анастасія	500.00
в. 362 Сидорська Ева	500.00

Виплати з фонду запомогового:

в. 7 Рось Іван	35.00
в. 10 Кузяк Дмитро	35.00
в. 20 Старух Іван	35.00
в. 40 Ліхач Павлина	25.00
в. 50 Тизинський Теодор	35.00
в. 54 Дячик Андрій	50.00
в. 57 Лісовський Антін	50.00
в. 94 Гарасимик Микола	50.00
в. 99 Бонк Павло	35.00
в. 99 Ґрабас Марія	25.00
в. 96 Гавриляк Іван	35.00
в. 100 Ферич Семен	25.00
в. 101 Криванич Андрій	35.00
в. 108 Дзят Іван	35.00
в. 112 Крива Марцеля (утрата руки)	100.00
в. 115 Войнович Ева	25.00
в. 149 Манко Юрій	35.00
в. 165 Мельник Іван	50.00
в. 177 Онисько Текля	25.00
в. 179 Андибур Ілько	50.00
в. 192 Лісович Марія	50.00
в. 201 Луців Василь	35.00
в. 201 Пелещак Іван	25.00
в. 201 Тенетило Роман	35.00
в. 206 Швець Анна	25.00
в. 206 Ґаврада Юлія	25.00
в. 209 Черепеняк Михайло (утрата ноги)	100.00
в. 213 Скарбівський Лев	50.00
в. 215 Залипка Лука	35.00
в. 217 Тимків Теодор	25.00
в. 229 Фрич Іван	35.00
в. 230 Саґаль Ілько	35.00
в. 233 Комарницький Мих.	35.00
в. 237 Даців Петро	35.00
в. 253 Мельник Катерина	25.00
в. 270 Яцків Анастасія	25.00
в. 278 Свів Стефан	35.00
в. 326 Прокоп Петро	35.00
в. 332 Бриґіда Іван	35.00
в. 333 Орисик Анна	25.00
в. 347 Мудрий Стефан	25.00
в. 369 Польський Михайло	35.00
в. Сарматюк Микола	35.00

Виплати сирітських частей по бл. п.:

в. 80 Дутчак Данило	20.00
в. 143 (ст.) Миляр Панько	418.29
в. 300 Катинський Теодор	363.31
в. 305 (ст.) Граділ Ілько	246.35
в. 379 Юрків Кирило	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за орган	3,595.00
Платня гол. уряду	683.00
Нагорода секретарів за другий квартал	8,298.22
Кошта засідання гол. контролі	409.48
Кошта подоржей гол. уряду	188.90
Помічні сили	156.00
Місцеві лікарі за нових чл.	141.50
Кошта адвокатів, справи правні	187.00
Видатки канцелярійні, почта, телефон і т. п.	120.91
Асекурація реальности	42.00
Печатки для відділів	17.26
Оправа місячних книг	12.50
Банкова скритка на цінні папери	33.00
Направа машини до писання	2.50

Виплати з фонду посмертного:

Грошеві звороти нових родів	431.70
Податок від реальности	143.95
Справи правні при перебранню реальностей	67.13
Направа реальностей	115.00

Інвестиції:

Виміна морґеджу на бонди	3,975.00
Процент на бондах	23.68
Кошта правні при замкненню морґеджів	1,210.95
Позички членам на нові роди обезпечення	8,842.00

Переноси:

Перенесено з фонду посмерт-ного старих родів до нових родів обезпечення	64,593.00
Разом	$107,584.63

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем червня 1934 р. остала	$284,290.35
Прихід за липень	125,646.92
Разом	$409,937.27
Розхід за липень	107,584.64
Ґтівка з кінцем липня 1934 остає	$302,352.64

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 302,352.64
Морґеджі	1,524,998.7[illegible]
Бонди	799,159.5[illegible]
Реальности	382,945.52
Позички	263,648.50
Разом	$3,273,104.88

Стан довжний:

Фонд посмертний старого роду обезпечення	$1,045,759.11
Фонд резервовий старого роду обезпечення	434,192.1[illegible]
Фонд адміністраційний	66,544.14
Фонд запомоговий	72,063.17
Фонд конвенційний	10,792.09
Фонд народний	2,940.33
Фонд посмертний нових родів обезпечення	1,299,717.1[illegible]
Фонд адміністраційно-резервовий нових родів	135 982.5[illegible]
Фонд сирітський	205,114.2[illegible]
Разом	$3,273,104.88

Микола Мурашко, гол. пред.
Р. Слободян, г. фін. секр. і касієр.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ

за липень 1934 року.

ПРИХІД:

Відділ	Заплатив
1.	16.20
2.	15.55
3.	5.40
4.	1.58
5.	6.98
6.	1.15
7.	19.80
8.	16.65
9.	5.80
10.	58
11.	[illegible]
12.	1.80
13.	7.00
15.	25
16.	6.75
18.	3.60
20.	7.65
21.	11.25
22.	10.35
23.	1.13
24.	11.93
25.	2.70
26.	4.05
27.	1.13
28.	11.80
29.	12.45
30.	6.75
31.	7.70
33.	13.00
36.	3.60
38.	6.30
39.	8.55
40.	2.03
42.	9.00
43.	3.15
44.	12.82
45.	14.17
46.	68
47.	1.15
48.	3.15
50.	17.78
51.	68
52.	2.95
53.	3.60
54.	2.50
55.	5.20
56.	14.60
57.	9.70
58.	9.70
59.	10.80
60.	2.48
61.	2.48
62.	11.50
63.	16.20
64.	8.80
65.	17.55
66.	90
67.	11.25
68.	1.35
69.	2.93
70.	8.55
72.	6.55
73.	5.63
74.	1.25
75.	10.22
76.	18.67
77.	5.62
78.	4.05
79.	45
80.	4.30
81.	5.85
82.	5.40
83.	13.73
85.	12.60
86.	7.20
87.	10.35
89.	2.70
90.	16.87
91.	26.16
92.	1.35
93.	2.05
94.	13.95
95.	7.00
96.	13.05
97.	15.55
98.	3.40
99.	20.70
100.	3.40
102.	25.43
103.	7.00
104.	10.35
105.	15.30
106.	5.40
107.	1.65
108.	6.75
109.	8.10
112.	9.90
113.	2.03
114.	8.10
115.	50
116.	6.75
117.	1.60
118.	1.35
120.	13.28
121.	11.25
122.	70
123.	8.35
124.	10.15
126.	2.93
127.	9.70
129.	1.80
130.	15.55
131.	25
132	9.25
133.	2.48
135.	5.40
136.	17.65
137.	15.08
139.	3.15
140.	8.55
142.	16.20
143.	3.85
145.	2.70
146.	6.75
147.	31.73
148.	4.50
149.	2.70
150.	12.40
151.	14.18
152.	4.75
155.	28.35
156.	12.40
159.	7.20
160.	5.65
161.	11.05
162.	1.60
163.	5.40
164.	10.35
165.	5.65
167.	4.50
168.	11.70
169.	90
170.	9.90
171.	45
172.	2.75
173.	5.20
174.	3.40
175.	5.62
177.	4.30
178.	2.70
179.	16.65
181.	3.15
182.	5.85
183.	5.90
185.	28.00
186.	1.45
187.	45
188.	4.05
189.	1.35
191.	7.05
192.	10.15
193.	2.50
196.	3.50

Відділ	Заплатив
197.	70
198.	2.00
200.	8.80
201.	5.25
203.	4.27
204.	16.65
205.	5.25
206.	34.65
207.	3.38
208.	1.60
209.	3.85
210.	90
211.	7.90
213.	18.45
214.	3.85
217.	21.37
218.	11.93
219.	6.30
220.	13.95
221.	28.13
223.	24.55
225.	3.40
226.	2.70
227.	5.85
229.	11.55
230.	15.08
231.	8.35
232.	5.65
233.	45
234.	20.70
235.	9.90
236.	7.20
237.	14.40
238.	7.00
239.	19.58
241.	1.80
242.	14.20
243.	10.58
244.	1.60
245.	9.70
146.	2.25
247.	20.55
248.	5.63
250.	67
251.	7.25
253.	5.20
254.	4.05
255.	5.40
256.	3.60
257.	1.35
259.	11.93
260.	4.05
262.	2.50
263.	1.80
265.	2.70
266.	4.95
267.	3.15
268.	5.40
269.	3.38
270.	17.10
271.	4.50
273.	5.85
274.	5.63
275.	5.85
276.	33.00
277.	5.18
278.	5.40
280.	5.65
281.	4.05
282.	14.85
283.	3.40
284.	70
285.	70
286.	3.83
288.	16.88
289.	3.60
290.	3.60
292.	26.10
293.	1.57
294.	3.60
295.	20.70
296.	11.50
297.	2.05
298.	3.85
299.	2.93
300.	8.10
301.	7.45
303.	1.15
305.	5.00
306.	2.25
307.	2.05
308.	4.75
309.	2.50
310.	2.93
312.	6.30
314	1.60
316.	13.73
317.	6.30
318.	10.35
319.	2.25
320.	6.30
321.	6.75
322.	1.35
323.	8.80
324.	6.08
325.	1.35
326.	10.80
327.	4.05
328.	3.40
330.	6.80
331.	5.85
332.	5.85
333.	4.50
334.	11.05
335.	2.05
336.	17.55
337.	90
338.	14.20
339.	7.43
340.	2.50
341.	1.35
342.	22.50
344.	2.48
345.	5.40
347.	5.66
349.	7.00
350.	1.60
351.	1.60
352.	5.85
354.	1.57
355.	2.48
357.	3.15
358.	2.50
359.	4.05
361.	34.45
362.	6.75
363.	13.28
364.	16.47
365.	11.70
366.	3.60
367.	11.20
368.	45
369.	17.16
370.	10.65
371.	9.00
373.	3.38
374.	4.28
375.	4.73
377.	1.60
378.	2.48
379.	16.70
381.	1.80
383.	11.48
384.	10.80
385.	10.15
386.	1.60
388.	15.75
390.	4.50
392.	1.60
396.	8.70
400.	8.10
401.	2.70

3 місячних вкладок від членів	$2,484.01
Процент від бондів	288.75
Процент від морґеджів	893.33
[illegible] морґеджів	134.25
Процент від банків	637.48
Разом	$4,437.82

РОЗХІД:

Виплати посмертних запомог по бл. п.:

в. 2 Вілчацька Олена	400.00

Виплати з фонду адміністраційного:

Свобода за Український Тижневик	475.00
Платня канцелярійних сил	208.00
Видатки канцелярійні	25.00

Інвестиції готівки:

Отримано стаки Елізабет Трост Ко. на суму	12,983.00
Разом	$14,091.00

ЗІСТАВЛЕННЯ:

Готівка з кінцем червня 1934 остала	$84,411.58
Прихід за липень	4,437.82
Разом	$88,849.40
Розхід за липень	14,091.00
Ґтівка з кінцем липня 1934 остає	$74,758.40

БІЛЯНС.

Стан чинний:

Готівка	$ 74,758.40
Морґеджі	179,142.25
Бонди	89,785.50
Реальність	5,900.00
Разом	$349,586.15

Стан довжний:

Фонд посмертний	$251,764.44
Фонд адміністраційний	97,821.71
Разом	$349,586.15

Микола Мурашко, гол. пред.
Р. Слободян, г. фін. секр. і касієр.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Приготування до відсвяткування сороклітнього ювилею У. Н. Союза.

На поклик уряду бр. св. Володимира, від. 65 У. Н. Союза, дня 9 серпня зійшлися всі урядники зі всіх відділів У. Н. Союза до У. Н. Дому, щоб обговорити справу відсвяткування сороклітнього ювилею У. Н. Союза. З від. 65 були: Василь Левчик, Яків Красновський, Сильвестер Любінський; з від. 142: Яцко Лещак, Петро Остапчук, Стефан Пограничний; з від. 234: Василь Вітошинський, Константин Пілат, Михайло Ґенеґа; з від. 37: Анна Горін, Явдоха Кардаш, Анастасія Оґар; з від. 3: Василь Ґреґа, Михайло Голубець, Михайло Корнас.

Збори відкрив і перепроваджував Василь Левчик. У своїм вступнім слові він пояснив зібраним у якій справі збори скликано, говорячи, що цього року припадає сорок літ, як існує наша рідна організація, У. Н. Союз. З нагоди сороклітття Союза його уряд видав відозву до всіх відділів, щоби відділи відсвяткували й пошанували свою Рідну Орґанізацію, влаштовуючи в себе концерти і т. п. Як відомо, по всіх місцевосцях, де тільки існують відділи У. Н. Союза, святкують сороклітній ювилей, а тому й ми в Елізабеті хочемо відсвяткувати цей ювилей якнайскорше. Всі присутні радо згодились на це й одноголосно ухвалили відсвяткувати сороклітній ювилей У. Н. Союза.

Вибрано отсей ювилейний комітет: Василь Левчик, предсідник; Константин Пілат, секретар; Петро Остапчук, скарбник; Василь Вітушинський, заступник предсідника; Явдоха Кардаш, заступниця секретаря; Михайло Корнас, заст. скарбника; контрольна комісія: Яцко Лещак, Михайло Голубець і Анна Горін. Решта учасників наради стали членами ширшого комітету.

Другі збори відбулись 13 серпня, на котрі запрошено урядників з відділу 306, тов. ім. Івана Франка з Лінден, Н. Дж. Згадане товариство тепер бере спільну участь у відсвяткуванні ювилею. Урядники його, Теодор Федуняк, Василь Мосора і Микола Зварун, входять також до ширшого комітету. Ювилей відбудеться 21 жовтня. Пічнеться панахидою в церкві св. Володимира за померших членів Українського Народного Союза. Потім відбудеться в У. Н. Домі святочний обід, а опісля концерт і забава.

К. Пілат, секретар.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

З діяльности Центрального Комітету.

Центральний Комітет Українських Національних Організацій міста Ню Йорку порушив на своїх звичайних зборах між іншим справу забезпечення робітників у часі безробіття.

Голова Центрального Комітету, підносячи цю справу, зазначив, що сенатор нюйорського стейту, Ф. Вагнер, опрацював закон, так званий „Лейбор Бил", на підставі котрого, як стане правосильним, робітники діставатимуть у часі безробіття означену грошеву піддержку. Цей закон буде розбирати слідуючий конгрес, котрий збереться в половині грудня б. р.

Справа важна для нас тим, що торкається також українського робітника і тому нашим обовязком є піддержати сенатора Ваґнера в його заходах, коли справа стане на порядку дня.

Цю справу піднесено сьогодня тому, щоби остерегти українських робітників перед галапасниками з 4-тої вулиці, котрі для замилення людям очей уже заздалегідь роблять у тій справі багато фарисейського шуму.

Центральний Комітет зазначує, що коли наспіє час, то виготовить і вишле відповідний „меморіял" та вірить, що подібні заходи пороблять інші місцевости. Центральний Комітет свідомий цього, що цею справою займеться все робітництво Америки.

Рішено, що Свято Української Державности відбудеться дня 4-го листопада б. р. в салі Українського Народного Дому.

Центральний Комітет Українських Національних Організацій міста Ню Йорку.

СПАСІВКА.

В облаках синіх сонце палає,
Небо, як море, чисте, безкрає.
Стерні пшеничні й житні жовтіють,
Денеде купки ячменю мріють.
Жнива скінчиличсь. Повні скрізь стоги,
Повні стодоли і обороги.
Ціпа ждуть токи, гнуться причілки —
Хтож з нас не любить днів цих Спасівки?

Ось там худібка ходить по стернях,
Пастух збирає колоски зерна
І з колосочків букет звиває,
Вогник з бадилля він розкладає:
Пече картоплю і кукурудзу,
А запах милий несеться всюди;
Там десь лунає голос сопілки —
Хтож з нас не знає днів цих Спасівки?

Із кучерявих садочків гожих
Овочі барвні блестять, як рожі:
Яблочка висять жовті й червоні,
Грушки, як збанки молока повні;
Рясне галуззя д землі вгинаєсь,
В подувах вітру овоч спадає,
Солодом меду бренять вже сливки —
Хтож з нас не тямить днів цих Спасівки?

В скарби богаті, як повна рожа,
Преобразилась земленька Божа:
Овоч святиться й благословиться,
А голос дзвонів селом несеться...
Хтож з нас не прагне нині там бути,
В пишних садочках оттих спічнути?
Ох, я хотів би ще хоч хвилинку
На Україні жити в Спасівку!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

У ВІДПОВІДЬ НА ДОПИС.

Дуже немило було мені прочитати допис панни Марії Костюк з Гейзелтон про Український День у Лейквуд, поміщений в Ukrainian Weekly з дня 10 серпня, бо цей допис розминається з фактами.

Коли я віздив до Лейквуд Парку, побачив на брамі великий напис по українськи й анґлійськи „Український День", а по обох боках брами українські та американські прапори. Кожний правдивий Українець та Українка мали синьожовтві відзнаки на грудях. По інших павільонах та концесіях ніяких прапорів не було, бо на це заряд парку не позволяє. Я мав нагоду бути на днях інших народностей і бачив лише такі декорації, які мали Українці.

Жалуєтьcя панночка, що Український День уладжено лише на це, щоби зібрати гроші, бо навіть відзнаки мусів собі кожний сам купити. Так, панночко Костюк! Це одна з головних цілей! Без гроша не відкритоб української школи в Стемфорд. Без грошей не могли би ми дати помочи сиротам. Без грошей не збудувалиб дому для інвалідів. Без грошей і панночка Костюк не заїхала би до Лейквуд Парку.

Громада в Гейзелтон дістала до ропродажі синьо-жовті відзнаки, книжочки з тікетами на вигравку, тікети на танець та плякети з оголошенням Укранського Дня, які мали бути виставлені на видних місцях в Гейзелтоні.

Відзнаки усі не розпродані, а було їх лише 75. На вигравку тікет не проданий ні один, а афіші, на яких видрукувано великими буквами UKRAINIAN DAY, валяються до нині в церковній галі та в парохіяльній хаті. Панночка Костюк як "A true Ukrainian", будучи на пробі співу в церковній гали, могла взяти один афіш та прибити сама або когось попросити прибити його на стовпі на розі улиці близько свого дому. Може і неодин чужинець, побачивши оголошення, був би приїхав до Лейквуд Парку, а побачивши такий здвиг Українців, як там був, був би зацікавився тим нещасним українським народом та може коли був би в силі йому чимнебудь помогти.

Зарядчик Українського Дня, о. Капець, уже другий рік самий трудився над уладженням Українського Дня. Здається, що йому належиться трошки інакша подяка, як ця, якою обдарило його перо панночки Костюк.

Цього допису не пишу в злім намірі або з особистої врази до панни Марії Костюк. Пишу тому, бо жалко. Люди, котрі не бачили свята, прочитавши допис, лихим словом згадуватимуть впорядчика свята, а може й слезу проллють над Українцями, котрі буцімто самі про себе не дбають.

о. Ярослав Скроцький.

При вправах у стрілянні.

— Рекрут Коновка! Чому вояк як стріляє, то примикає одно око?

— Тому прошу, бо як замкнув би обоє очей, то нічого не бачив би.

Михайло Зощенко.

КАПЕЛЮХ

То був оособистий примірник свого роду: мягкий, чудового крою, зеленого коліру з крисами наче тарілка великими. Я був залюблений в ньому. І так залюблений пішов у каварню. Всі дивилися на мене, як я ввійшов. І завидували мені. Вважали мене елеґентом. Капелюх я повісив на вішалці.

Сів я, щоби грати „трицять два". І виграв. Цікаве: коли я мав іще стільки щастя.

Потім я читав часописи. По порядку, без порядку. Оглядав образки. А потім переграв одну партію білярду. Тай плачу й хочу йти.

Та диви! Капелюха нема. Пропав.

Ніхто не знав нічого.

Касієрка зложила руки та впевняла, що вона невинна. Дівчина, що розносить пиво, потягнула мітлою під шафу. Може капелюх там скриваеться. І пікольо зацікавлено вертів уносі. Директор кланявся на виправдання, як це йому дуже неприємно. Що то в його льокалі щось такого пригодилося!

А хлопець, що подає папіроски, завважав із нахабністю, прикметною тим людям: „А може ви взагалі не мали капелюха?

Отже з капелюхом кінець.

Хто міг би серед 600 тисяч людей, не рахуючи передмісць — знайти злодія.

Я розпрощався.

І купив я собі новий, ще елегантніший, гарніший капелюх і ще більше залюбився в нього.

І пішов із ним до каварні.

І вважав на нього аргусовими очима. Наче якийсь баша свою люльку, наче змій скарб Нібелюнгів, наче дівчина-підросток фотографію фільмового атора з підписом.

Всі подивляли мене, а я пильнував капелюха.

Все поміж двома рядками в газеті кинув я оком на капелюх.

Та диви... Диви, до чорта, що я бачу, мій зелений пропавший капелюх переходить безжурно поміж юрбою гостей. Той сам зелений, пропавщий. Він і не інший.

Побіг я мерщій за тим добродієм, що мав на голові мій капелюх і схопив його за горло.

— Даруйте, добродію, це мій капелюх!

Це сказав я страшно енергічно. Той пан обернувся:

— Чи ви при здорових змислах?

Я подумав: Що за безсоромність! І крикнув: Гей! поліція! Тамтой пан похитував головою: Отже дійсно він не при здорових змислах. Мені набігли жили. Гості зглядаються, жадні сензації. Директор кланявся та затирав руки. Пані з пивом поступила крок назад. Пікольо цікаво вертів пальцем у носі. Я крикнув: Мій капелюх!

Директор пояснив незнайомому цілу справу. Цей показав монограм на капелюсі та підшивку. То не був мій капелюх. Я ошукався. Гості сміялися. Незнайомий прошив мене поглядом і відійшов. Я за ним мимрив щось, виправдуючись І понижений, висміяний хотів я взяти мій новий капелюх.

Та диви! Наме його. І цей пропав.

Ніхто не знав нічого.

Касієрка впевняла мене про свою невинність. Дівчина, що розносить пиво, шукала його в коші від паперів. Зацікавлений пікольо вертів у носі. Директор кланявся та виправдувався. Гості сміялися. Хлопець, що продавав папіроски, спитався нахабно:

— А чи ви взагалі мали капелюх?

Я дав йому раз поза вуха та забрався з каварні.

Я питався через газети, чи хто не помилився та не забрав мого капелюха замісць свого. Самособою, що ніхто не зголосився.

Коли побачите якого чаловіка, що в каварні сидить у капелюсі, знайте, що то я.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ШИКАГО, ІЛЛ. Бр. св. О. Николая, від. 106, подає до відома місцевих і позамісцевим членам, що слідуючий мітінґ відбудеться 26. серпня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній при Оклей і Райс вул. Обовязком є кождого члена на цей мітінґ прибути. Проситься членів привести нових кандидатів на членів У. Н. Союза, які також принести свої старі грамоти та виміняти на нові. Коли ще не знаєте, яку користь принесе вам нова поліса, то секретар радо вам пояснить і переконаєтеся, що нова грамота ліпша від старої. — Микола Гуль, предс.; Іван Дацьків, секр.

Лікар (оглядає новобранця): — Чи вам щонебудь долягає?

Новобранець: Так, я нездужаю на дихавицю.

Лікар: Коли її відчуваєте?

Новобранець: Як іду по сходах.

Лікар: То нічого! Війна відбувається на партері! Здібний!

—o—

У хаті письменника.

Жінка: Як ти далеко вже?

Чоловік: Герой просить свою кохану, щоби вийшла за нього.

Жінка: То скажи геройці, щоби добре надумалася.

—o—

Окружною дорогою.

Гість хоче вийти з каварні та бере з вішалки капелюх. До нього приступає другий гість, кланяється тай питається:

— Перепрошую вас дуже, чи ви пан Осип Клепало?

— Ні!

— То чому берете капелюх пана Осипа Клепала?!

— Відки знаєте?

— Бо то я Осип Клепало. А це мій капелюх!

—o—

Дещо про Шотляндців.

До суду привели Шотляндця та Жида за те, що поповнили уладили авантуру в коршмі.

— Добре, а де той третій? — питається суддя.

— Котрий?

— Той третій, що платив рахунок!

—o—

Суддя: Що то значить? Ви відмовляєте признатися до того вчинку?!

Обвинувачений: Так, пане суддя, мій оборонець переконав мене про мою повну невинність.

В ГОСТЯХ У МЕРЦЯ.

Співробітник „Коріера деля Сера" Арнальдо Фракаролі оповідає про свою гостину в Тірек-Прапа, сіямського шляхтича, королевого свояка й великого бизнесмена.

Це ще не булоб нічого надзвичайного, колиб не одна обставина: Тірек-Прап помер три місяці перед гостиною Фракаролія. Та це не перепиняло йому не лише прислати запрошення італійському журналістови, а й особисто взяти участь у гостині.

У Сіямі, показується, мерців не хоронять негайно після смерти. Згідно з туземними віруваннями душа ще довго пробуває біля тіла, не може рішитися розстатися з ним, тому скорий похорон спричинив би їй біль.

Час, який тіло остається непохороненим, залежить від положення і становища покійника: звичайний чоловік жде на похорон усього кілька днів, звичайний службовець — місяць, князі королівської крови — рік, король — два роки.

Труп, набальсамований ртутю та есенцією запашних трав, увесь той час лежить на столі в гостинній кімнаті. Родина поводиться, начеб це не покійник був, а живий чоловік: до нього звертаються в обідову пору, перед ним ставлять страву, на ніч гасять світло і т. д. Вкінці від імени покійника розсилають запрошення приятелям.

На одно з таких принять попав кореспондент італійської ґазети. Він застав біля тіла веселий гурток свояків і знайомих покійного Тірек-Прапа. Члени родини були в чорних одягах, що в Сіямі, як і в нас, означає жалобу (крім осіб королівської крови, по яких носять білі одяги).

Фракаролі випив філіжаночку запашного чаю, побалакав із родиною, ввічливо вклонився покійникови та вийшов, обіцявши, що прийде на спалення тіла.

„Тірек-Прап дякує вам за ласку й честь"—поважно сказала вдова покійника на прощання.

ВІСТИ З СІЧОВОГО БАЗАРУ „СУРМА"

103 АВЕНЮ А, НЮ ЙОРК.

Досии продано десять Українських Енциклопедій в Ню Йорку. Хто їх купує? Один ґросер, котрий ще недавно з краю, бувший Січовий Стрілець, асекураційний аґент з Бруклина, нюйорський священик, решту звичайні робітники. Всіх, що купили Енциклопедію, знаю їх особисто, це не є заможні одиниці. Ті, що мають гроші, не купили, хоч повинні. Коли тепер не мають роботи, то волять по цілих днях стояти в парку коло семої улиці, диньки лущити, дискусії провадити. Чи не ліпше, коли пощастилось заробити гроші, купити таку гарну книжку і коли вже яку дискусію треба завести, то має на чім опертися.

В Америці повинно бути тисячі осіб, що куплять першу Українську Енциклопедію. В Ню Йорку мусить знайтися 100 осіб. Підприємство Сурма буде давати Енциклопедію на сплати. Приходіть тепер, подивіться самі, переконайтеся, що така книжка варта ті гроші і необхідна для Вас.

В краю, в Галичині, в тім малім куточку великої України, виходять нові книжки за книжками. Видає нове видавництво Українська Бібліотека, Наукове Т-во ім. Т. Шевченка, Просвіта, Рідна Школа, М. Таранько, Матвійчук, Гануляк, Новий Час, Самоосвіта, Книгозбірня Вістника і кількадесять видавництв і накладень автора. В Чернівцях виходять час до часу українські книжки, в Ужгороді, в Камінци Подільськім, у Варшаві, в Парижі, в Празі, в Берліні, в Швайцарії, на Литві, на Зеленім Клину, в Канаді (обминаю Велику Україну, бо звідтам впрост книжок не дістаємо). Всі ці книжки, що виходять поза границями В. У., варта мати на складі бодай по однім примірникови, і були би, колиб було хоч кілька осіб, що тим інтересувалися би. Щоб бодай любили переглянути нову книжку так, як філятеліст любить оглянути нову марку. І будуть, коли наші книгарні будуть книгарнями. А молоді люди, котрим потреба більше читати, позбудуться своєї вузкоглядности.

В Америці ще не було такого ворожого напруження одного переконання людини проти другого. Як він симпатик Гетьмана, то вже не порухає другої книжки чи газети, боїться як зарази, так само большевик, націоналіст, радикал (здається то вже всі). Як нова книжка прийде з краю, то зі страхом її показувати гостеви, що прийшов до книгарні, бо часами можна собі набавити вічного ворога. — (Д. б.). (Огол.

М. Сурмач.

СВІТОВА ВІЙНА ДВАЦЯТЬ РОКІВ ТОМУ. — 3. СЕРПНЯ.—НІМЕЧЧИНА ОГОЛОСИЛА ВІЙНУ ФРАНЦІЇ. (25)

Німеччина оголосила Франції війну 3. серпня 1914 року, в 6 год. 15 хвилин вечором. Барон фон Шоен, німецький амбасадор у Парижі, доручив ноту премієрови Франції, Вівіяні. Франція негайно оголосила стан війни в цілій державі. В той день у Львові появився перший маніфест Головної Української Ради, звернений до всіх Українців. В тому маніфесті, Рада повідомляла Українців, що війна повинна бути використана для інтересів українського народу.

„Ідучи війною на австроугорську монархію, — говорилося в маніфесті — Росія грозить загладою також українському національному життю, яке знайшло охорону в конституційнім ладі австрійської держави. Перемога Росії принеслаб українському народови в австро - угорській монархії те саме ярмо, в якім стогнуть 30 міліонів українського народу в російській імперії. Перемога австро-угорської монархії буде нашою перемогою. І чим більше буде пораження Росії, тим швидше

виб'є година визволення України". А кінчився цей маніфест словами: „До бою — за здійснення ідеалу, який у теперішню хвилю зєднує ціле українське громадянство! Нехай на руїнах царської імперії зійде сонце вільної України!" Тимчасом німецькі війська вже перейшли кордон Бельгії, щоби звідти вдарити на Францію. Німеччина тоді не звернула уваги на те, що Британія заявила, що її фльота зачеплю бльокаду, якщо Німеччина нарушить невтральність Бельгії.

В Берліні російський амбасадор Свербеєв отримав від німецького уряду свої пашпорти, що значило початок війни між Росією і Німеччиною. В Німеччині мобілізація проходила спокійно й добре зорганізовано. Всі апарати працювали, як добрий годинник. Перед парляментом зібралося було багато війська й народу, щоб вислухати полеву Службу Божу для військ, які відходили на фронт. Німецький нарід поставився до війни уважно й спокійно.